

Livskraft

-ett ESF-projekt inom Småland Öarna

Projekttid: 2011-01-17—2013-06-30

Bakgrund

Under 2009 -2010 har Gotlands folkhögskola genomfört ett projekt kallat Livslinjen med hjälp av projektmedel från ESF. I samarbete med försäkringskassan och arbetsförmedlingen har projektet samlat personer som varit och är i behov av rehabilitering, återuppbyggnad av självförtroende och återanpassning till sociala sammanhang. Under projekttiden har det blivit tydligt ett långt utanförskap också kräver längre tid för att återkomma till fasta rutiner, återskapa förtroendet i relationen med andra och så småningom återkomst till utbildning eller ökad anställningsbarhet. Slutsatserna i den kontinuerliga utvärderingen och sannolikt också i den slutgiltiga utvärderingen visar på ett mycket gott resultat utifrån de individuellt anpassade utbildningsplanerna för de allra flesta av deltagarna i projektet.

Efterfrågan på en plats i projektet har ökat allteftersom projektet blivit känt och uppmärksammat. Projektledningen drar därför slutsatsen att behovet av den här typen av sociala lärmiljöer är fortsatt stort på Gotland. Värt att notera är att socialförsäkringsdepartementet och ministern intresserar sig för och har önskemål om att följa projektet. Vi har också märkt av ett ökat intresse från olika delar av landet då man efterfrågat information om arbetsmetoder och kursplaner. Även blivande deltagare från övriga delar av landet har sökt sig till projektet genom att de läst på folkhögskolans hemsida. Det finns otvivelaktigt ett stort behov av att utveckla metoden ytterligare.

Till problemsidan hör det ganska snäva rapporteringssystemet gällande deltagarnas närvaro, där det är svårt att använda rapporteringssystemet på den här typen av målgrupp. På planeringsstadiet gjordes ett väl optimistiskt tidsschema gällande hur snabbt de olika deltagarna skulle kunna ta sig genom de olika etapperna i projektet. En annan svårighet har varit att regeländringarna för försäkringskassan och arbetsförmedlingen under projekttidens gång har medfört extremt hög belastning på försäkringskassan och osäkerhet gällande förutsättningarna för enskilda deltagare.

Målgrupp

Målgruppen är de personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, individer som riskerar att fastna i utanförskap eller som befinner sig i en marginaliserad och passiv situation. Projektet vänder sig i huvudsak till kvinnor och män i åldersgruppen 25 – 55 år med lättare psykiska besvär, stressrelaterade symtom, depression eller somatiska besvär som påverkat deras möjlighet att fullfölja studier eller att ta sig in på arbetsmarknaden. Till målgruppen hör personer som varit sjukskrivna länge eller varit arbetslösa länge och därför förlorat kontaktnät och sociala färdigheter. Personerna i målgruppen rekryteras huvudsakligen i kontakt med de samverkanspartners som ansvarar för åtgärd och försörjningsstöd.

Syfte

- Syftet med projektet är att möta de personer i arbetsför ålder som av en eller annan anledning befinner sig utanför arbetsmarknaden, varit sjukskrivna under lång tid och hamnat utanför sociala sammanhang. Projektet är avsett att underlätta för dessa män och kvinnor att bryta utanförskapet och byta passiviteten mot en realistisk plan för antingen vidare utbildning eller ökad anställningsbarhet.
- Projektet syftar till att stärka de enskilda individernas självkänsla, att bygga upp en sund självbild och den egna motivationen att formulera en personlig och realistisk framtidsbild. Att tillsammans med deltagarna skapa en plan för att nå de överenskomna målen.
- Projektet syftar också till att bryta det sociala utanförskapet, att medvetandegöra hur viktig kommunikationen med omvärlden är, träna upp språk och färdigheter i att möta och kommunicera såväl med enskilda som med myndigheter och arbetsmarknad.
- Projektet syftar också till att pröva och validera tidigare erfarenheter och utbildningar för de personer som önskar en fortsatt studiegång, att hjälpa till att finna vägar för kompletteringar eller vidare utbildning.
- Projektet syftar till att öka deltagarnas anställningsbarhet, att genom stegvis introduktion och arbetsplatsträning med handledd praktik hjälpa deltagarna att utifrån sina förutsättningar komma i kontakt med intressanta arbetsplatser.
- Projektets syfte är att genom att skapa en framåtsyftande social lärmiljö som tar stor hänsyn till den enskilda individens utgångspunkt så skall deras förmåga och möjlighet till ökad anställningsbarhet eller vidare studier att väsentligt förbättras.

Innovativt

Projektet Livskraft är innovativt, framförallt inom ett område. Det uttrycks i det förhållningssätt och det bemötande av deltagarna som tillämpas i projektet. Deltagarna skall gå från att vara mottagare av hjälp och stödinsatser till att åter få makt och inflytande över sin egen framtid. Avsikten är att byta fokus och genomföra ett maktskifte. Deltagarna skall utmanas att äga sin egen process. En medveten strategi utifrån ett bemyndigande – empowerment, där tilltron till och mobilisering av individens egna inneboende resurser och förmågor är det fokus utifrån vilka de individuella planerna görs upp. Livskraft avser att arbeta utifrån denna arbetsform, där det är deltagarna själva som får formulera mål och ambition och också hur dessa skall uppnås. Detta förhållningssätt kräver stor tilltro till de inblandade individernas inneboende förmåga, men utgångspunkten i processen är att återskapa självrespekt, självförtroende och avsevärt förbättrad social förmåga, handlingskraft och insikt om det egna ansvaret. Lärdomarna avser vi att dela med de samverkanspartners som är kopplade till projektet.

Mer om projektets innehåll

I projektet ingår ämnen som stresshantering, avslappning, kost och hälsa, fysiska aktiviteter, skapande verksamhet, samhällsorientering, samhällsträning, studiebesök, datahantering, musik, kommunikation, samtal, reflektioner i tal och skrift, kultur- och litteraturdiskussioner, social träning i offentliga miljöer.

Mål

- Att få deltagarna att regelbundet delta, dvs minst 60% närvaro.
- Att upprätta individuella utvecklingsplaner till alla deltagare.
- Att minst 80 % av deltagarna fullföljer projektet.
- Att minst 80% av deltagarna skall ange att de upplever en förbättring av sin livssituation, stärkt självkänsla, motivation att följa utvecklingsplanen samt en ökad social förmåga.
- Att minst 80% av deltagarna skall erbjudas en eller flera kontakter med arbetsmarknaden genom praktikplatser som erbjudits genom projektet.
- Att minst 50% av deltagarna skall hitta en utbildning, få ett arbete eller på annat sätt närma sig arbetsmarknaden.

Uppföljning, utvärdering och lärande

Projektet skall präglas av ett lärande arbetssätt. Till stöd för detta används PDSA – cykeln (Plan, Do, Study and Akt). Modellen genomförs på alla viktiga aktiviteter i projektet. Särskilt beaktas den sista punkten ”Akt” som ska garantera att utvärderingsresultat också får en aktiv påverkan på hur arbetet utvecklas. Vi planerar vår verksamhet, resor, möten, utbyten och reflekterar över vad vi lärt. Därefter agerar vi efter de nya tankar vi fått och delger dem till våra samverkanspartners. Projektet har för avsikt att anlita en extern utvärderare om följer arbetet på nära håll och som får uppdraget att bevaka att lärandet hela tiden hålls i fokus. Utvärderaren ska också ge särskilt stöd/feedback till projektledaren. I den mån ESF-kontoret erbjuder utbildning i Strategisk påverkan och utvärdering ska både projektledning och utvärderare delta. Vi kommer också ta del av ESF-kontorets stöd i jämställdhet och tillgänglighet.

Strategiskt påverkansarbete

Projektet har som ambition att uppmärksamma vilka svårigheter den aktuella målgruppen har i sina kontakter med myndigheter och vilka insatser som skulle behöva förstärkas i de generella samhällsinsatserna. Om möjligt identifiera hur man tidigare kan bryta utanförskap som uppstår när någon disfunktion hindrar människor från att fullt ut delta i samhällsapparaten. Projektet Livslinjen har varit mycket framgångsrikt i samtal med berörda beslutsfattare på olika nivåer såväl på kommun nivå som på riksnivå där aktuellt departement kontinuerligt håller kontakt. Upparbetade och förtroliga kontakter för kommunal samordning mellan olika förvaltningar är också en del av det strategiska påverkansarbetet.

Projektsammanfattning

Projektet vänder sig till personer som befinner sig utanför arbetsmarknaden. Projektet avser att underlätta för dessa personer att bryta utanförskapet och utforma en realistisk plan för vidareutbildning, ökad anställningsbarhet och arbete. Projektet ska stärka de enskilda individernas självkänsla och den egna motivationen och tillsammans med deltagarna formulera en realistisk strategi för att nå dit. Deltagarna ska gå från att vara mottagare av hjälp och stödinsatser till att åter få makt och inflytande över sin egen framtid. Avsikten är att byta fokus och genomföra ett maktskifte. Deltagarna ska utmanas att äga sin egen process. En medveten strategi utifrån ett bemyndigande – *empowerment*, där tilltron till individens egna inneboende resurser och förmågor är i fokus. Detta förhållningssätt kräver stor tilltro till deltagarnas inneboende förmåga och är utgångspunkten i processen som ska återskapa självrespekt och avsevärt förbättra social förmåga och insikt om det egna ansvaret.